

Datum: maandag 3 maart 2025
Auteur: Jan van der Heide (informatiemanager)
Onderwerp: Evaluatie aanbesteding VTH-systeem en planning aanbesteding 2025

Inleiding

Het Algemeen Bestuur heeft de directie van de ODG gevraagd een evaluatie op te stellen voor het in 2022 verworven VTH-systeem en de daaraan verbonden implementatie. Gezien de beschikbare tijd en de noodzaak goede voortvarendheid in de aanbesteding nieuwe VTH-systeem, beperkt de evaluatie zich tot de aanbesteding. De evaluatie van de implementatie volgt voor definitieve gunning nieuw VTH-systeem. Daarnaast heeft het algemeen bestuur de ODG verzocht om de planning voor de komende aanbesteding voor een nieuwe VTH-systeem uit te werken en te delen. Lessons learned uit de evaluatie worden meegenomen naar de nieuwe aanbesteding.

Evaluatie aanbesteding

Reden en context aanbesteding

In 2021 is de ODG gestart met het voorbereiden van een aanbesteding voor een VTH-systeem. De overeenkomst van het oude VTH-systeem liep ten einde waardoor de ODG een nieuw systeem via aanbesteding moest verwerven.

Reeds in 2021 was er sprake van vervanging van de Wabo door de Omgevingswet met een onzekere termijn voor de inwerkingtreding. Op 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet uiteindelijk in werking getreden.

Zowel in 2021 als in 2022 was er geen enkel VTH-systeem gereed voor de Omgevingswet, waren er geen koppelingen met het nieuwe DSO beschikbaar en was er geen standaard inrichting van een collega omgevingsdienst beschikbaar. Omgevingsdiensten, gemeenten, provincies etc. stonden voor een uitdagende opgave ten aanzien van de Omgevingswet. De opgave van de ODG was groter vanwege de verplichting om een nieuw VTH-systeem aan te besteden.

Beschikbare VTH-oplossingen

De VTH-markt bestond, en bestaat nog steeds, uit een beperkt aantal aanbieders van een standaard VTH-systeem (zes aanbieders). De helft van deze aanbieders had en heeft drie of meer omgevingsdiensten als klant. Eén van deze aanbieders was onze bestaande

leverancier welke slecht op gebruikersacceptatie en leveranciersmanagement scoorde. De keuze voor een bewezen standaard leverancier was derhalve gering.

Omvang van de aanbesteding van het VTH-systeem

Voor de ODG waren een aantal principes leidend voor de aanbesteding, namelijk:

- Volledigheid van de oplossing
- Flexibiliteit van de oplossing
- Betaalbaarheid van de oplossing

Lesson learned: Deze principes hebben ertoe geleid dat de ODG geen standaard VTH-systeem en op VTH-markt bewezen leverancier heeft verkregen en een maatwerkoplossing heeft gekozen. Hieronder worden de leidende principes nader uitgewerkt.

Volledigheid van de oplossing

Naast de basisfunctionaliteiten van een VTH-systeem, namelijk het behandelen van aanvragen, meldingen en toezicht zaken, zocht de ODG een oplossing voor:

- Tijdverantwoording
- Dashboards en rapportages
- Brievenfunctionaliteit
- Archief
- Integraties (koppelingen) met externe bronnen en bevoegd gezagen

Lesson learned: De ODG bekijkt beter of de functionele wensen/eisen aansluiten bij standaarden van de markt. Het stellen van bepaalde eisen zorgt namelijk voor beperking van de inschrijvingen. Uit de marktverkenning die de ODG in februari 2025 is gestart blijkt namelijk, dat de VTH-markt van standaard systemen nog steeds geen 100% dekking inzake deze volledigheid kan leveren.

Flexibiliteit, zelfredzaamheid en samenwerking leverancier

De ODG had ervaring met een leverancier waarbij de inrichting van het VTH-systeem minder flexibel was en de samenwerking continu over geld ging. Als we iets flexibel aangepast wilden hebben, dan leidde dit tot een aanvullende factuur. Flexibiliteit en zelfredzaamheid waren daarom dominant opgenomen in de aanbesteding. Achteraf is gebleken dat deze flexibiliteit een hoge kostprijs heeft en dat deze flexibiliteit niet zelfstandig kan worden georganiseerd door de hoge mate van benodigde, en te onderhouden kennis van het systeem.

Lesson learned: Kies voor een bewezen VTH-systeem en -leverancier, die breed wordt gebruikt binnen omgevingsdiensten. Accepteer daarmee verminderde flexibiliteit en

zelfredzaamheid. Sluit aan bij de gebruikersvereniging (eis nieuwe aanbesteding) waarbij de lasten van doorontwikkeling van het systeem samen worden gedragen.

Daarbij kunnen we tevens concluderen dat de wens voor flexibiliteit en zelfredzaamheid minder goed aansluit bij lichte I&A organisatie (formatie en rollen) van de ODG. E.e.a. zoals ook blijkt uit de recent opgestelde informatie visie die met het bestuur wordt gedeeld.

Betaalbaarheid van de oplossing

In de aanbesteding stond een maximumprijs van € 135.000 op de inschrijvingen voor het gebruik, onderhoud en support. Uit de huidige marktverkenning blijkt dat dit onder de gemiddelde marktprijs van VTH-systemen lag en ligt. Enkele aanbieders hebben hierdoor wellicht niet inschreven.

Bij het sluiten van de overeenkomst was het services level niveau onvoldoende gedefinieerd. Dit leidde er later toe dat de ODG verrast werd met het aanvullend moeten betalen voor het onderhoud en support op het ingerichte VTH-systeem.

Daarnaast was in de overeenkomst onvoldoende gedefinieerd welk deel van de overeengekomen vergoedingen wanneer gefactureerd kon worden. Gevolg is discussie over de facturen, en het onvoldoende kunnen achterhouden van betalingen gerelateerd aan volledige oplevering.

Lesson learned: Er zijn meerdere lessen op dit onderdeel uit de oude aanbesteding, mee te nemen naar de nieuwe aanbesteding, zijnde:

- *Stel een reële minimum en maximum prijs op voor de inschrijvingen.*
- *Stel een duidelijk service level agreement op als aanbestedingsstuk en neem deze mee bij ondertekening, en maak deze onder van de inschrijvingsprijs.*
- *Stel een betaalschema voor de eenmalige- en jaarlijkse gelden op.*
- *Relateer een substantieel deel van de gelden, zowel eenmalige - als jaarlijkse gelden aan volledige oplevering van het project. (decharge)*

Eindconclusie evaluatie aanbesteding

De ODG stond in 2021 voor een grote opgave, het verkrijgen van een nieuw VTH-systeem en deze te implementeren voor inwerkingtreding Omgevingswet, met een onzekere ingangsdatum. Achteraf is gebleken dat een aantal belangrijke leidende principes voor de aanbesteding, niet goed matchen met de VTH-markt en deels de organisatie van de ODG. ODG had, kijkend naar haar eigen organisatie, moeten kiezen voor een bewezen systeem op het gebied van de Wabo.

Daarbij moet worden opgemerkt bij relatief veel collega omgevingsdiensten ook moeizame implementaties sinds de Omgevingswet zichtbaar zijn, waarbij een aantal

omgevingsdiensten inmiddels ook middels aanbesteding voor een standaard VTH-systemen heeft gekozen.

Planning en aanpak aanbesteding VTH-systeem 2025

Eind januari 2025 is ODG, na afstemming met bestuur, begonnen met de voorbereidingen van de aanbesteding voor het nieuwe VTH-systeem door alvast een marktverkenning uit te voeren.

Planning van de aanbesteding

Onderstaand is de planning van de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure opgenomen:

Vorbereiden aanbesteding	Datum van	Datum tot en met	Status
Organiseren van kick-off bijeenkomst	27 januari 2025	27 januari 2025	Gereed
Definiëren en afstemmen aanbestedingsstrategie en -procedure	27 januari 2025	25 februari 2025	Gereed
Opstellen van programma van scope, eisen, wensen en opties	27 januari 2025	25 februari 2025	Gereed
Afstemmen van programma van scope, eisen, wensen en opties	25 februari 2025	25 februari 2025	Gereed
Verfijnen van programma van scope, eisen, wensen en opties	25 februari 2025	10 maart 2025	Gereed
Opstellen van wegingskader en beoordelings- en prijsmodel	25 februari 2025	10 maart 2025	Gereed
Opstellen van knock-out criteria en minimale certificeringen	27 januari 2025	10 maart 2025	Gereed
Opstellen van aanbestedingsleidraad	27 januari 2025	10 maart 2025	Gereed
Opstellen van bijlagen (overeenkomsten, wachtkamerovereenkomsten, Inschrijvingsformulieren, prijzenbladen)	27 januari 2025	10 maart 2025	Gereed
Reviewen aanbestedingsstukken	14 maart 2025	21 maart 2025	Gereed
Bespreking aanbestedingsstukken door Dagelijks Bestuur	27 maart 2025	27 maart 2025	Open
Publiceren aanbesteding	28 maart 2025	28 maart 2025	Open

De planning gaat uit van publiceren van aanbesteding op vrijdag 28 maart 2025. Op het moment van opstellen van dit document vindt de laatste review van de volledige set aanbestedingsstukken plaats.

Onderstaand is de planning van het uitvoeren van de aanbesteding opgenomen. Het geheel leidt tot definitieve gunning voor 1 juli 2025:

Uitvoeren aanbesteding	Datum van	Datum tot en met	Status
Indienen vragen Leveranciers: Nota van inlichtingen (NVI) 1	31 maart 2025	11 april 2025	
Publicatie beantwoording NVI 1	14 april 2025	18 april 2025	
Indienen vragen Leveranciers: NVI 2	22 april 2025	28 april 2025	
Publicatie beantwoording NVI 2	22 april 2025	2 mei 2025	
Indienen inschrijvingen	6 mei 2025	19 mei 2025	
Beoordelen inschrijvingen (schriftelijke deel)	19 mei 2025	23 mei 2025	
Presentaties inschrijvingen	26 mei 2025	28 mei 2025	
Voorlopige gunning	28 mei 2025	30 mei 2025	
Definitieve gunning (bezwaarperiode)	2 juni 2025	6 juni 2025	

Aanpak van de aanbesteding

Ter begeleiding van de aanbesteding is ODG een overeenkomst aangegaan met Innoviq. Innoviq heeft veel ervaring met aanbestedingstrajecten voor gemeenten en omgevingsdiensten, en tevens binnen het VTH-domein.

We hebben ervoor gekozen om niet het wiel opnieuw uit te vinden, maar gebruiken te maken van reeds beschikbare aanbestedingsdocumenten waaronder programma's van eisen en wensen. We zijn gestart met het opstellen van deze documenten vanuit aanbestedingen door Provincie Groningen, gemeente Midden-Groningen en een tweetal omgevingsdiensten, naast onze eigen eerdere aanbesteding. De lessons learned en de informatie verkregen uit de marktverkenning hebben tevens als input gediend voor de aanbestedingsdocumenten.

We vragen verschillende partijen om de stukken te reviewen, om te zorgen dat een brede blik op de stukken geworpen is - naast de externe input van Innoviq. De aanbestedingsstukken worden vóór publicatie bekeken door het ict-bedrijf CGI en de informatiemanager van de FUMO. De (contract)stukken die samenhangen met de gunning zullen door een (nader te bepalen) advocaat worden beoordeeld, met name om te zorgen dat deze stukken niet voor meerderlei uitleg vatbaar zijn.